

Сергій Жадан

Варшава

С.О.

З травневих верлібрів, дощів і полнощій
Ми завжди виходимо якось миршаво.
Дитинко, ми наслідки цих революцій.
Поглянь, як нам світить зогнила Варшава.
Бо сонце щоночі тікає до Європи.
Бо привид страху ще блудить тілом.
Дитинко, отут ти навряд що поробиш,
якщо це бажання ще не відлетіло.
Бо маєм лиш воду, з долоні випиту.
Зростають цвяхи поміж пальців предтечі.
І патологічна відсутність Єгипту
унеможлиблює спробу втечі.
Це певно посіяна в нас ущербність —
потреба шляху, до якої звикли.
Тому безпроблемно сприймаються щебінь,
розбиті дороги й старі мотоцикли.
Попереду нас не чекають, дитинко,
зневага батьків чи народна пошана.
Хоч завжди існує кінцева зупинка,
повідь, що навряд чи то буде Варшава.
Бо, розумієш, зіпсовані крани
не відповідають за воду пролиту.
Ти мітиш йодом отримані рани,
ти сонно читаєш нічну молитву:
Зійди, освято, на все, що робили,
на все, що значили нечутним ліком...
Мої долоні, мов дві рибини,
спрагло тиснуться до мокрих вікон.

Диск вечірнього сонця блазнювато навис
Над обдертим автобусом, що прямує між прерії,
Слобідських поселенців запилений віз
Підповзає під небо без валіз і без віз
В ці зі Сходу ворота, навіть ні, краще — двері.

Тут суцільні пустелі, тут золото й хліб,
Темношкірі мулатки — безсоромні і хтиві,
Перетравлюють спирт майже так, як і флірт,
Сторожкі амазонки сухої землі
П'ють горілку і членствують в комсомольським активі.
Отже, все як було, всюди сталість часів,
Йде садження картоплі й дозрівання потенції.
Заплювали автобус діти синіх степів,
А на хвилях чадної гарячої течії
Зависає надірваний блюзовий спів.
Це занепад епохи, це п'яний декаданс,
Захмелілі ковбої, комуністи і фермери
Заселяють уперто слобожанський Клондайк,
В рурі степу зникає травнева вода,
Й цвинтарі переповнено нічними химерами.
Все прямує вперед і автобус згори,
Мов блискучий акваріум, висвітлюють промені,
Його нутрощі повняться спинами риб,
Бруд луски і кісток уповільнений скрип —
Це і є громадяни — покірні й безкровні.
Людолюбство й ненависть, ковбаси і спирт —
Ця країна загіджена ними по вінця,
Я сприйняв, я змирився, затих і стерпів,
Я прямую нічим лабіринтом степів,
А навколо dokonує хвора провінція.

Пам'яті В.К.

Погода, погода, повільно сідає на руки,
мов навчений птах, облітаючи пастку міграцій.
Суботня утома і гострі липневі сполуки
все більше помітні
в примхливому диханні станцій.
Ще поночі тягнеться в небі оголений протяг.
Вгортаються в тишу дерева — коричневі, темні.
Твої сновидіння, зібравши розкиданий одяг,
ідуть повз ремонтні склади
і забуті майстерні.
Іще вартовий стереже павутину за вітром,
ламаються відстані — що я у цьому порушу?

І тихий Господь вимикає, виходячи, світло,
і точеним шприцом
із тебе витягує душу.

Пепсі,
лиши мені тепле взуття і сухе волосся.
Заводи і фабрики Лівобережжя кінчають від тиску своєї любові.
Дивись, як тоншає листя,
як легке підпільне багатоголосся
ворушить до ранку сутінки свіжі і паперові.
Із наших вулиць зникають службовці, комахи, юродиві;
мерзнуть яблука, діти, працюють вантажники.
Тепер ось почнуться завії —
нові сторінки у загальному спротиві,
почнеться різдв'яний драп, опалення, щедрі затяжки.
Лиши мені в'язані ковдри з довгою ниткою холоду,
з давленими цитринами,
з танковими формуваннями.
Мої коридори вільні, але я втрачаю нагоду,
так і не змігши відмовитись від награного хвилювання.
Тому, якщо вона схоче позбутись нашої з нею праці,
якщо вона стане мотати жовані плівки, місити цей суглинок,
дай, Боже, ніжності до її навчених пальців,
дай, Боже, співу до її слухавок.
Саме з'явиться привід не виходити з дому,
розписувати авторучки, плекати шлункову судому.
Пливе косяк широкою річкою.
В'ється дим сирою вуздечкою.
З лівого боку сходить місяць
над моєю аптечкою.

За хвилину до того, як випаде дощ,
ти відчуєш, як шкіра вібрує під тиском
ще не випалих крапель, що ляжуть уздовж
твого тіла і враз його стиснуть.
Так легкі голуби, на вулицях кинуті,
відчувають смак їжі за мить до годівлі,

так солдат, що за хвилину повинен загинути,
відчува деформації у власному тілі.
Сміх, що має до мене назавтра прийти,
розпізнаю сьогодні поміж плачу я.
За хвилину до того, як з'явишся ти, -
я тебе передчую.

* * *

Навіть якби ти покинула ті місця
в яких народилась і де лишалась чекати,
де формувались риси твого лиця
і починались географічні карти,
навіть якби ти вживала чужі слова,
торкалась чужих плечей і чужих простирадел,
і навіть звідтіль, куди мало хто заплива,
не поверталась, хоч хто би тобі не радив,
навіть якби ти тікала від власних слідів,
від власних снігів на подвір'ї і сонця в ринвах,
якби уникала присмерків і холодів,
приспавши чужих кошнях на своїх колінах,
ти би примчала, всупереч всім листам,
назад — де високі дими і гарячі стіни,
напевне знаючи, що навіть там
ти його не зустрінеш.